

Termíny:

- Katedra teórie hudby (KTH): streda 23. 5. 2026 + opravný: streda 10. 6. 2026
- Katedra bábkarskej tvorby (KBT): utorok 2. 6. 2026
- Katedra scénografie (KSc): streda 3. 6. 2026
- Oddelenie komornej hudby (OKH): pondelok 15. 6. 2026
- Katedra spevu (KS): štvrtok 18. 6. 2026

Absolventi 2025 („veľké“ scénografky)

Absolventi 2025 (bábkarske scénoğrafky)

Absolventi 2024

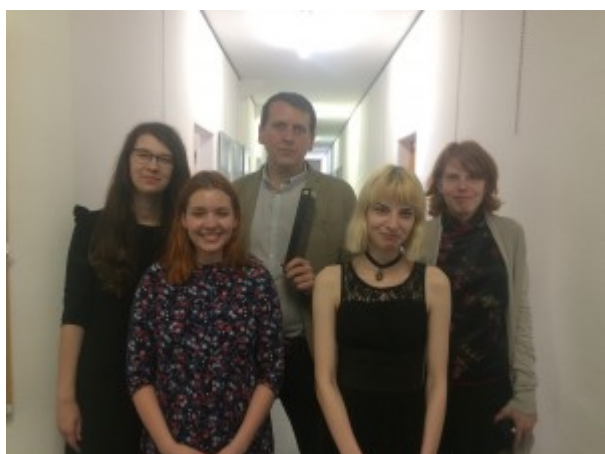
Absolventi 2023 = fotka nerealizovaná z dôvodu hystérie študentky E. A. kvôli hodnoteniu C

Absolventi 2022

Absolventi 2021 = fotka nedodaná

Absolventi 2020 = fotka nedodaná

Absolventi 2019

Absolventi 2018 = fotka nedodaná

Absolventi 2017

Absolventi 2016

Absolventi 2015

Absolventi 2014

Dejiny výtvarného umenia - otázky na štátnu skúšku I. (odbor scénografia, jún 2019)

- študent si vyberá jeden z umeleckých druhov, odpoveď by mala byť syntézou poznatkov z oblasti dejín výtvarného umenia a kultúry:
  - stanovením determinantov problematiky a základných znakov,
  - vymedzením výtvarných a kultúrnych princípov: umelci, pôvod, výchova, organizácia umenia, status umenia a umelcov, patróni a zákazníci, trh, využitie umeleckých diel (mágia, náboženstvo, politika, potešenie), vkus, ikonografia, videnie sveta (názory svet, spoločnosť a človeka),
  - poznaním konkrétnych autorov a signifikantných diel, ktoré ten-ktorý výtvarný prejav a trend reprezentujú, ich špecifik a prípadných odchýlok,
  - odevná silueta, odevné súčiastky, dobová odevná terminológia, odevné materiály a štýlová farebnosť odevu, sociálna hierarchia, etiketa odievania atď.
- študent si otázky žrebuje.

1. Staroveké grécke klasické a helenistické umenie

Architektúra

- Klasická architektúra starovekého Grécka: časové členenie gréckeho umenia (geometrický štýl, archaické umenie, klasické umenie), podoba gréckeho chrámu, architektonické slohy (dórsky, iónsky, korintský) a najdôležitejšie pojmy (tympanón, architráv atď.), najznámejšie príklady (napr. aténska Akropola a chrám Parthenon), ich podoba a význam.

Sochárstvo

- Grécke klasické sochárstvo: východiská, znaky, ciele, antický obrazový realizmus, najznámejší autori (Myrón, Feidias, Polykleitos, Praxiteles, Skopas, Lysippos).
- Helenistické sochárstvo: východiská, školy, znaky, ciele, najznámejšie školy a diela.

Maliarstvo

- Maliarstvo starovekého Grécka: časové členenie gréckeho umenia (geometrický štýl, archaické umenie, klasické umenie), Zauxis, grécke vázové maliarstvo, podoba a význam.

Hudobná kultúra:

- Vokálna hudba v antickej dráme: miesto hudby v antickej spoločnosti, mýty o vzniku hudby a hudobných nástrojov, podoba antického starogréckeho divadelného priestoru.

Scénografia

- Grécky divadelný priestor, typy a modifikácie.

Odievanie

- Aranžovaný princíp odievania a jeho spôsoby zhotovenia. Odevné materiály, spôsoby dekorovania odevu. Odlišné odevné štýly v oblasti Egypta a Mezopotámie. Grécka odevná kultúra: odevné typy, chronológia siluet.

2. Staroveké rímske umenie

Architektúra

- Rímska architektúra: východiská, znaky, ciele, typy stavieb (chrám, fórum, verejné budovy, bazilika, palác, vidiecka vila, víťazné oblúky, stĺpy, divadelné priestory, cirkus, divadlo, amfiteáter, odeón, termy, cesty atď.).

Sochárstvo

- Rímske sochárstvo: monumentálne sochárstvo, voľné sochy, reliéfne sochárstvo (oslavné stĺpy, Ara pacis), podoby rímskeho portrétu, sarkofágy.

Maliarstvo

- Rímske nástenné maliarstvo (štyri pompejské štýly), najznámejšie lokality a pamiatky

Hudobná kultúra:

- Vokálna hudba v rímskom divadle, podoba rímskeho divadelného priestoru.

Scénografia

- Rímsky divadelný priestor, typy a modifikácie.

Odievanie

- Rímska odevná kultúra: chronológia, odevné súčiastky.
- Aranžovaný princíp odievania a jeho spôsoby zhotovenia. Odevné materiály, spôsoby dekorovania odevu.
- Odievanie na území rímskych provincií.

3. Ranokresťanské umenie

- Spoločenská situácia kresťanov v majoritnej rímskej spoločnosti, dobová reflexia umenia, divadla a hudby (názory pohanských a kresťanských autorov).
- Výtvarné princípy starokresťanského umenia.

Architektúra

- Ranokresťanské umenie: kresťanstvo v kontexte spoločenského života v Rímskej ríši, východné kultúry, najstaršie kresťanské pamiatky na Východe a na Západe, architektúra pred a po Milánskom edikte.

Sochárstvo

- Sarkofágy, ich podoby a význam pre kresťanskú ikonografiu), počiatky kresťanskej ikonografie (pohanské motívy, motívy zo Starého a Nového zákona).

Maliarstvo

- Najstaršie kresťanské pamiatky na Západe: katakombové maľby, lokality a príklady.

Hudobná kultúra

- Gregoriánsky chorál, omša (a rekviem).

Odievanie

- Vplyv kresťanstva na odievanie v kontexte rímskeho odevu.
- Koptské textilné a odevné nálezy.

4. Byzantské umenie

Architektúra

- Byzantské umenie – prvý zlatý vek: kultúrnohistorické dôsledky rozdelenia Rímskej ríše, vzťah panovníckej moci a cirkvi, výtvarné vplyvy okolitých území („východné“ a „západné“ prvky v byzantskom umení), princípy kupolovej architektúry, chrám Hagia Sofia.
- Miesto sochy v byzantskej spoločnosti.

Maliarstvo

- Mozaika, technológia a námety, zobrazovacie princípy, najdôležitejšie pamiatky (Ravenna atď.),
- Ikona, typológia a význam.
- Význam mozaiky a ikonického zobrazenia pre ďalší vývoj európskeho maliarstva.

Hudobná kultúra

- Gregoriánsky chorál, omša (a rekviem)

Odievanie

- Formovanie byzantskej odevnej tradície na antických základoch.
- Vplyv kresťanstva na byzantský odev.
- Odevné súčiastky. Cisársky odev.
- Byzancia ako producent luxusných textílií a šperkov.
- Reziduá byzantského odievania na ruský cársky odev a ortodoxný pravoslávny liturgický odev.

4,5. Ranostredoveké umenie (v roku 2018 otázka na štátniciach nie je)

Architektúra

- Vizigótske, mozarabské a astúrske umenie
- Umenie Veľkej Moravy: koncepcia a význam byzantskej misie, časové a geografické vymedzenie, politické pomery a ich vplyv na výtvarnú produkciu, podoby stavieb, podoby sakrálnych priestorov, lokality atď.

Sochárstvo

- Veľkomoravské relikviáre a šperky.

Maliarstvo

Hudobná kultúra

- Gregoriánsky chorál, omša (a rekviem), stredoveké liturgické a svetské hudobné hry.

Odievanie

- Pretrvávanie odevnej tradície „barbarov“ v čase formovania prvých štátnych celkov na Západe.
- Zvyšky antickej odevnej tradície (typy odevov, názvoslovie, princíp aranžovania).
- Christianizácia a jej vplyv na odievanie.

-

5. Románske umenie

- Európsky vrcholný stredovek: kultúrno-spoločenské a historické kontexty európskeho stredoveku.
- Determinanty stredovekej kultúry: náboženské predstavy okolo roku 1000, mníšske rády, pútnictvo a pútné cesty, križiacke výpravy, idea rytierstva a jej význam pre stredovekú Európu, dvorská kultúra.

Architektúra

- Románska architektúra: pojem romaniky, románske architektonické články (valená klenba, križová klenba, okno, portál, hlavica, stĺp, pilier), dispozičná podoba stredovekého kostola, kláštorný areál, stredoveký hrad.
- Lokality románskej architektúry v Európe: Francúzsko, Taliansko, Nemecko, Slovensko (Kostoľany pod Tríbečom, Dražovce, Dechtice atď.); relácie a odlišnosti.

Sochárstvo

- Románske sochárstvo - exteriér chrámu: portál ako miesto sochárskej a kameňosochárskej výzdoby, jeho členenie, námety, sochy zo Chartres a Remeša ako medzníky na ceste k voľnej soche stredoveku.
- Románske sochárstvo - interiér chrámu: hlavice stĺpov, stĺpy a piliere, konzoly, krstiteľnice (rozdiel medzi predalpskou a zaalpskou koncepciou).
- Lokality románskeho sochárstva v Európe v 11. a na Slovensku v 13. storočí (Bíňa, Spišská Kapitula - hlavice, Leo albus, Nitra - torzo donátora atď.).
- Románske práce z kovu: kovové chrámové dvere (Hildesheim, Verona, Pisa atď.).
- Stredoveké zlatníctvo: cirkevný riad, jeho podoba v jednotlivých umeleckých štýloch a používanie (kalich, monštrancia, paténa atď.), zlatnícke techniky (filigrán, gravírovanie, emailovanie atď.), relikviáre atď., klenoty a šperky.

Maliarstvo

- Románske maliarstvo: freska, tabuľa, sklo, knižná maľba (misál, erbová listina, kódex).
- Románske nástenné maľby na Slovensku: Kostolany pod Tríbečom (11. storočie), Šivetice a Dechtice (13. storočie).

Hudobná kultúra

- Dvorská kultúra, hudba a oslavy na stredovekých dvoroch, rytierske legendy ako zbroj umenia), trubadúri, truvéri, minnesängri, organum a polyfónia, chanson, osoby a príbehy.

Scénografia

- Stredoveké náboženské a svetské divadlo, divadelný priestor (kostol, portál chrámu, ulica atď.).

Odievanie

- Premena aranžovaného odevu na strihaný odev. Jednoduché geometrické strihy. Prechod na priliehavú siluetu.
- Formálna pestrosť odevu vrcholného stredoveku.
- Sociálna hierarchia v odievaní.

6. Gotické umenie

Architektúra

- Gotická architektúra: pojem gotika, dispozičná podoba gotického kostola, lomený oblúk, oporný systém, okno, relácie a odlišnosti.
- Lokality gotickej architektúry v Európe: Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Česko, Slovensko (Košice, Bratislava, Spiš, banské mestá atď.), karnery na Slovenku (Banská Štiavnica, Trenčín, Košice, Bratislava).

Sochárstvo

- Etablovanie sochárstvo (Chartres)
- Sochárske dielo Nicolu a Giovanniho Pisanovcov, jeho podoba a vzťah k starovekej remeselnej tradícii, diela (Pisa, Siena, Padova).
- Gotické zaalpské sochárstvo: drevené sochy (madona z Ruskinovce atď.), kamenné sochy, spišské kalvárie, rezbárstvo, Majster Pavol z Levoče (Levoča, Banská Bystrica atď.).
- Oltárne retábulum ako symbol a umelecký objekt: oltár a jeho členenie a podoba (palla a krídlový oltár ako princíp), známe príklady zo Slovenska (Vojnany až Sv. Juraj v Jure pri Bratislave).
- Hronský Beňadik (Boží hrob a korpus Krista).
- Medzinárodná gotika (Sv. Helena z Trnavy, Madona z Lomničky, Mária Magdaléna z Danišoviec, Bratislavská Pieta, Bardejovská Pieta).
- Stredoveké zlatníctvo: cirkevný riad, jeho podoba v jednotlivých umeleckých štýloch a používanie (kalich, monštrancia, paténa atď.), zlatnícke techniky (filigrán, gravírovanie, emailovanie atď.), relikviáre atď., klenoty a šperky.

Maliarstvo

- Gotické zaalpské maliarstvo: znaky, autori, diela, koncepcie trimfans

a patiens.

- Slovenské stredoveké nástenné maliarstvo: geografické a ikonografické špecifiká (Žilina, Želiezovce, Žehra, Kraskovo, Spišská Kapitula – Korunovanie Karola Róberta); Iadislavské cykly (Veľká Lomnica atď).
- Umenie talianskeho trecenta: žobravé rehole a výtvarné umenie, zmena paradigmy v ikonografii, východiská renesančného umenia: koncepcia posvätných zobrazení (triumfans), vplyv františkanizmu na zmeny výtvarného jazyka (compassio, identificatio), „krvácajúce“ toskánske kríže, kostol San Francesco v Assisi (nová typológia, výzdoba).
- Osobnosti maliarstva: Cimabue, Giotto di Bondone (Assisi, Cappella Arena Padova, Cappella Bardi v Santa Croce vo Florencii), Pietro a Ambrogio Lorenzetti, Simone Martini.
- Umenie žobravých reholí na Slovensku: Bratislava, Levoča, Okoličné, Košice atď.

Hudobná kultúra

- Dvorská kultúra, hudba a oslavy na stredovekých dvoroch, rytierske legendy ako zbroj umenia), trubadúri, truvéri, minnesängri, organum a polyfónia, chanson, osoby a príbehy.

Scénografia

- Stredoveké náboženské a svetské divadlo, divadelný priestor (kostol, portál chrámu, ulica atď.).

Odievanie

- Mešťan – nositeľ nových hodnôt. Hierarchizácie spoločnosti na príkladoch bytovej a odevnej kultúry.
- Rozvoj cechov. Počiatky zhotovovania odevov na základe zložitejších strihových konštrukcií.
- Formálna pestrosť odevu vrcholného stredoveku: rôznorodosť odevných súčiastok, symbolická farebnosť.
- Extravagantné formy neskorostredovekého odevu na Burgundskom vojvodskom dvore.
- Luxusné textílie vrcholného a neskorého stredoveku.

7. Renesancia v Taliansku

- spoločenské determinanty, vládnuce rody a ich vzťah k umeniu, antická tradícia, jej štúdium, recepcia a transformácia.

Architektúra

- Teoretické východiská architektúry, podoba architektonických článkov (stena, okno, portál, dispozícia stavby), architekti (Filippo Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Michelozzo Michelozzi) a projekty: verejné stavby (Ospedale degli innocenti) a sakrálne priestory (Duomo, Santo Spirito, San Lorenzo, Cappella Pazzi), kupola dómu vo Florencii, renesančné paláce (Palazzo Rucelai, Strozi, Pitti, Medici atď.), významné stavby mimo Florencie (Mantova, Rimini).

Sochárstvo

- Teoretické východiská, formálne zdroje pre talianske sochárstvo 15. storočia, druhy, námety, materiál, súťaž na dvere baptistéria sv. Jána vo Florencii, výzdobný program troch dverí, Orsanmichele: pamiatka a jej výzdoba, osobnosti a tvorba: Lorenzo Ghibeti, Donatello, Lucca della Robbia, Verrocchio.

Maliarstvo

- Hľadanie priestoru a emócie: teórie priestoru a ich praktická realizácia v maliarstve 14-16. storočia (Giotto, Masaccio, della Francesca, Uccello atď.).
- Vedúce postavenie Florencie a iných miest, experimenty s perspektívou, traktáty, autori (Masaccio, Paolo Uccello, Fra Angelico, Filippo Lippi, Sandro Botticelli, Domenico Ghirlandaio, Piero della Francesca, Pietro Perugino, Andrea Mantegna), diela, lokality.
- Vzťahy predalpského a zaalpského maliarstva: flámske maliarstvo: techniky, závesný obraz, oltáre, autori a ich diela (Melchior Broederlam, Robert Campin, Rogier van der Weyden, Hugo van der Goes, Jan van Eyck, Hans Memling); vzťah talianskych autorov k výtvarným dielam flámskej maľby.

Hudobná kultúra

- Florentské intermédiá: ich štruktúra, autori, význam pre umenie a hudobné divadlo nasledujúcich období.
- Chanson, flanko-flámska polyfónia.

Scénografia

- Štyri základné typy talianskeho divadelného priestoru a inscenačné princípy (Terentio, Serlio, Palladio, Scamozzi)
- Talianska syntéza – tradícia dvorského divadla konfrontovaná s antickými odkazmi.
- Profesionalizácia a inštitucionalizácia divadla.

Odievanie

- Nové princípy odievania v duchu renesancie a humanizmu: v siluete, v odevných súčiastkach.
- Prejav stavovských rozdielov v odievaní.
- Prijímanie odevných novinek v európskych krajinách. Taliansko ako dominantný výrobca luxusných textílií.

8. Umenie 16. storočia v Taliansku

- Spoločenské determinanty, vládnuce rody a kniežacie dvory a ich vzťah k umeniu, antická tradícia, jej štúdium, recepcia a transformácia, úloha dvorov pri profilácii autorov a diel, syntéza kresťanstva a antiky.
- Strata istôt, rozpad jednoty a koniec „renesančného sna“: začiatok reformácie (1517), jej priebeh a vplyv na umenie; sacco di Roma (1527).

Architektúra:

- Donato Bramante, Michelangelo Buonarroti.

Sochárstvo

- Michelangelo Buonarroti, Gianbologna, Benvenuto Cellini.

- Manierizmus v záhradnej architektúre a sochárstve.

Maliarstvo

- Leonardo da Vinci.
- Syntéza antiky a kresťanstva: Raffaello Sanzio a Michelangelo vo Vatikáne
- Benátske maliarstvo 16. storočia: Tizian, Veronese, Tintoretto.
- Manierizmus (Pontormo, Parmigianino, Giulio Romano, Bronzino atď.)

Hudobná kultúra:

- Madrigal, madrigalová komédia: východiská, madrigal ako dominantná hudobná forma svetskej vokálnej polyfónie 14. až 17. storočia (Alessandro Striggio, Orazio Vecchi, Adriano Banchieri). Význam pre operu.

Scénografia

- Commedia dell'arte: kostým, maska a ich modifikácia, vplyv na moderné divadlo.

Odievanie

- Zmena odevnej siluety v talianskej renesančnej móde v 16. storočí.
- Prijímanie vplyvov zo Španielska a z Orientu v Taliansku.
- Taliansko ako dominantný výrobca luxusných textílií.

9. Renesancia mimo Talianska

Architektúra:

- Špecifiká renesančnej architektúry mimo Talianska (Francúzsko, Anglicko, Španielsko, Čechy, Slovensko)
- Renesančné staviteľstvo na Slovensku (Bytča, Bratislavský hrad, Zvolen, Levoča atď.), bitka pri Moháči (1526), odozvy tureckých vplyvov na slovenskom umení 16. a 17. storočia

Sochárstvo

- Renesancia vo Francúzsku: sochárstvo (náhrobky, fontány, voľné sochy, reliéf); autori (Jean Goujon, Giovanni Giusti, Philibert de l'Orme, Juste de Juste, Germain Pilon, Benvenuto Cellini) a diela.
- Renesančné sochárstvo na Slovensku: náhrobná plastika (Trnava), fontána v Bratislave atď., kameňosochárske články.

Maliarstvo

- Renesancia vo Francúzsku a znaky manierizmu: tzv. „prvá škola z Fontainebleau (1531-1610)“ a jej autori (Rosso Fiorentino, Francesco Primaticcio, Niccolò dell'Abbate,).
- Renesančné maliarstvo v Nemecku: Albrecht Dürer, Lucas Cranach Starší atď.
- Albrecht Altdorfer a tzv. Podunajská škola, jej znaky a príklady (Majster M. S. v Banskej Štiavnici).
- Nizozemské maliarstvo 16. storočia: východiská, tendencie, námety, Hieronymus Bosch, Pieter Bruegel Starší.
- Renesančné maľba na Slovenku, sgrafitové výzdoby domov na Slovenku, výzdoby interiérov atď.

Hudobná kultúra:

- Alžbetínske a Stuartovské divadlo, divadelný priestor, dvorná maska.

Scénografia

- Renesančná syntéza v Anglicku: tradícia ľudového divadla konfrontovaná humanistickým myslením.
- Alžbetínska divadelná budova a iné „neutrálne“ priestory.
- Alžbetínsky divadelný kostým, rekvizita, maska, svetlo a spôsob dynamizácie a lokalizácie deja v troch fázach vývoja alžbetínskeho divadla.

Odievanie

- Odev ako výraz moci. Španielsky odev na dvore Karola V. a Filipa II. Novinky španielskej manieristickej módy.
- Recepcia, modifikácia a transformácia španielskeho manieristického odevu v Európe.
- Konfesiónálne rozdiely v odievaní, protestantská odevná kultúra.
- Vplyvy orientálneho umenia na odevnú kultúru Európy.

10. Barokové umenie v Taliansku

- Termín barok, časové vymedzenie barokového slohu, základné znaky, náboženské východiská (sv. Ignác z Loyoly a sv. František Xaverský, Tridentský koncil a jeho vplyv na umeleckú kultúru, púte, kalvárie, príroda), prostriedky a ciele umenia.

Architektúra

- Talianska baroková architektúra: znaky, autori a ich diela: Giacomo Barozzi da Vignola (kostol Il Gesù), Francesco Borromini (San Carlo alle Quattro Fontane, Oratorio dei Filippini, Sant'Ivo alla Sapienza, Sant'Agnese in Agone), Gianlorenzo Bernini, Carlo Maderno.

Sochárstvo

- Talianske sochárstvo: Gianlorenzo Bernini (voľné sochy, rímske fontány).

Maliarstvo

- Barokové maliarstvo v Taliansku: základné znaky barokového maliarskeho štýlu. Caravaggio (osobnosť, maliarsky rukopis, princípy maľby, hlavné diela), klasicizujúci barok (Annibale Carracci), akadémia v Bologni a jej program a význam pre ďalší vývoj európskej maľby.
- Baroková iluzívna freska ako princíp: predchodcovia koncepcie: Mantegna (Mantova), Correggio (Parma) a Michelangelo (Rím); jej princípy, ciele a hlavné príklady: Rím (Andrea Pozzo, Andrea Cortona, Baciccio), Veneto (Tiepolo)

Hudobná kultúra:

- Opera v Mantove (Monteverdi), opera v Ríme (Landi), opera v Benátkach (Monteverdi, Cavalli), tragédie en musique vo Francúzsku (Lully).
- Oratórium, Kantáta, pašie, Suita, Sinfonia, Concerto grosso, sólový inštrumentálny koncert.

Scénografia

- Baroková divadelná budova, ikonografia a kompozícia barokovej divadelnej dekorácie.
- Josef Furtenbach: Prospectiva
- Vývoj techniky svietenia a svetla v divadle z dramatického a estetického hľadiska.
- Mechanika a kinetika divadelných mašinérií a ich význam pre dramatickú akciu v rôznych fázach vývoja divadla.
- Barokový „divadelný reliéf, rozdiely v 17. a 18. storočí.
- Tri jednoty (miesto, čas, dej) a ich vplyv na stvárnenie priestoru a kostýmu.

Odievanie

- Aristokratické odevné siluety v 17. storočí.
- Odevná kultúra meštianstva v 17. storočí.
- Taliansko ako dominantný výrobca luxusných textílií.

11. Barokové umenie mimo Talianska

- Termín barok, časové vymedzenie barokového slohu, základné znaky, náboženské východiská (sv. Ignác z Loyoly a sv. František Xaverský, Tridentický koncil a jeho vplyv na umeleckú kultúru, púte, kalvárie, príroda), prostriedky a ciele umenia.

Architektúra

- Francúzska architektúra 17. storočia: Salomon de Brosse, Jacques Lemercier, Louis Le Vau, François Mansart, Julian Hardouin Mansart, André Le Nôtre.
- Anglická architektúra umenie 17. storočia: Inigo Jones, Sir Christopher

Wren.

- Baroková architektúra na Slovensku: Slovensko kostol sv. Jána Krstiteľa v Trnave, kostol sv. Trojice v Bratislave, rehoľné komplexy atď.

Sochárstvo

- Francúzske sochárstvo 17. storočia: Pierre Paul Puget, François Girardon, Charles Antoine Coysevox.
- Barokové sochárstvo na Slovensku (Hans Pernegger, spišské rezbárske dielne, sala terrena, barokizácie gotických oltárov (Prešov, Ľubica atď.))

Maliarstvo

- Barokové maliarstvo vo Francúzsku (Simon Vouet, Georges de La Tour, Charles Le Brun, Nicolas Poussin, Claude Lorrain), Flámsku (Peter Paul Rubens a jeho dielňa), Anglicku (Anthony van Dyck),
- Barokové maliarstvo v Nizozemsku (Rembrandt van Rijn, Vermeer van Delft), Portrét, skupinový portrét, veduta, marina atď.
- Barokové maliarstvo v Španielsku (Diego Velázquez, El Greco).
- Barokové maliarstvo na Slovensku
- Baroková iluzívna freska ako princíp: Slovensko (Christoph Tausch: jezuitský kostol v Trenčíne; Gottlieb Antonio Galliarti: katedrála sv. Emeráma v Nitre; Johann Grassmair: Sv. Ignáz z Loyoly v Banskej Štiavnici; Antonio Galli Bibiena: trojičný kostol v Bratislave; Anton Schmidt: farský kostol v Banskej Bystrici atď..)

Hudobná kultúra:

- Opera v Mantove (Monteverdi), opera v Ríme (Landi), opera v Benátkach (Monteverdi, Cavalli), tragédie en musique vo Francúzsku (Lully).
- Oratórium, Kantáta, pašie, Suita, Sinfonia, Concerto grosso, sólový inštrumentálny koncert.

Scénografia

- Baroková divadelná budova, ikonografia a kompozícia barokovej divadelnej dekorácie.

- Josef Furtenbach: Prospectiva
- Vývoj techniky svietenia a svetla v divadle z dramatického a estetického hľadiska.
- Mechanika a kinetika divadelných mašinérií a ich význam pre dramatickú akciu v rôznych fázach vývoja divadla.
- Barokový „divadelný reliéf, rozdiely v 17. a 18. storočí.
- Tri jednoty (miesto, čas, dej) a ich vplyv na stvárnenie priestoru a kostýmu.

Odievanie

- Aristokratické odevné siluety v 17. storočí.
- Odevná kultúra meštianstva v 17. storočí.
- Odievanie na uhorský spôsob. Vplyv tureckého mužského odevu (mentieka, dolomán) a pretrvávajúca renesančná tradícia ženského odievania (oplecko, živôtik, sukňa, zásterka).

12. Rokokové umenie

- Úvod do problematiky umenia 18. storočia, zmena paradigmy po smrti Ľudovíta XIV., Encyklopédia, „návrat k prírode“, rokoko a jeho význam a podoba v jednotlivých krajinách Európy atď. Style classique.

Architektúra

- Francúzsko: Jacques-Germain Soufflot; style classique.
- Architektúra 18. storočia na Slovensku: centrá (Trnava, Bratislava), hlavní mecenáši (Pálfiovci, Esterháziovci atď.), kalvárie, Božie muky, artikulárne kostoly, pevnosti, paláce a kúrie.

Sochárstvo

- Francúzske sochárstvo: Antoine Coysevox, Francois, Girardon, Guillaume Coustou Starší.
- Giuseppe Sanmartino a Neapolská škola
- Sochárstvo na Slovensku: Juraj Raffael Donner (Bratislava, Viedeň, Marianka), Ľudovít Gode (kostol alžbetínok v Bratislave), Dionýz Ignác

Staneti (morové stĺpy v Banskej Štiavnici a v Kremnici), Franz Xaver Messerschmidt.

Maliarstvo

- Francúzske maliarstvo: Jean-Antoine Watteau, François Boucher, Jean Baptiste-Siméon Chardin, Jean-Honoré Fragonard.
- Anglické maliarstvo: William Hogarth, Sir Joshua Reynolds, Thomas Gainsborough, Joseph Wright of Derby, John Constable.
- Talianske maliarstvo: Giovanni Battista Tiepolo, Giovanni Antonio Canal zvaný Canaletto, Francesco Lazzaro Guardi, Bernardo Bellotto, Pietro Longhi, Giovanni Paolo Panini, Giovanni Battista Piranesi.
- Slovenské maliarstvo: Paul Troger a jeho škola, Franz Anton Maulbertsch, Johann Lucas Kracker (kláštor v Jasove).
- Francisco Goya (maľby a grafické cykly), tvorba a význam pre umenie 19. a 20. storočia.

Hudobná kultúra:

- Verejný koncert (Händel, Mozart, Haydn), symfónia (Mozart, Haydn), sláčikové kvarteto (Haydn), klavírne trio, balet d'áction, opera seria (Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Handel, Leonardo Leo, Leonardo Vinci, Christoph Willibald Gluck, Wolfgang Amadeus Mozart, Antonio Salieri), opera buffa (Niccolo Piccini, Giovanni Battista Pergolesi, W. A. Mozart, Joseph Haydn), tragédie lyrique (Jean-Philippe Rameau).

Scénografia:

Odievanie

- Rokokové odevné siluety.
- Vznik nových typov odevov. Etiketa.
- Chinoiserie a jej vplyv textilné dezény 18. storočia.
- Špecifiká odevnej kultúry vo východnej Európe (Uhorsko, Rusko, Poľsko). Vplyv uhorského odevu na podobu vojenského a ľudového odevu.

Hmotná kultúra:

- Vplyv reforiem Márie Terézie a Jozefa II. na vývoj tradičnej architektúry, odievania, vzťahov (dedičné právo, podoba polí...).
- Valašská kultúra.
- Jánošíkovský mýtus.

13. Klasicizmus a romantizmus

- Zrodenie modernej doby: úvod do problematiky umenia 19. storočia, umelecké trendy klasicizmus a romantizmus.

Architektúra

- Klasicizmus, historizmus a záhradná architektúra (Dolná Krupá, Betliar atď.) a fenomén verejného parku.
- Reakcia na Slovenku (Dolná Krupá, Topoľčianky, Betliar, Krásnohorské Podhradie atď.)

Sochárstvo

- Antonio Canova, Bertel Thorvaldsen

Maliarstvo

- Historizmus a neoklasicizmus (David, Adam Oeser).
- Romantické maliarstvo vo Francúzku (Eugène Delacroix, Théodore Géricault) a na Slovenku (Gustáv Keleti, Karol Tibély, Karol Vondrák).
- Portrétna maľba 18. a 19. storočia (Johann Jakub Stunder, Ján Rombauer, Františka Kolář, Jozef Božetech Klemens, Peter Michal Bohúň).

Hudobná kultúra:

- Pieseň (Franz Schubert, Robert Schumann), symfonická báseň (Hector Berlioz, Franz Liszt), symfónia (Luwig van Beethoven, Hector Berlioz, Johannes Brahms, Anton Bruckner, Franz Schubert, Robert Schumann, Felix Mendelssohn, Gustav Mahler atď.), symfónia s vokálnym partom (Beethoven, Mendelssohn, Mahler atď.), scénické oratórium (Berlioz, Claude Debussy),

- nemecká romantická opera (Carl Maria von Weber, Richard Wagner), talianska melodramma (Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Giuseppe Verdi, Arrigo Boito, Amilchare Ponchielli), verismo (Pietro Mascagni, Ruggero Leoncavallo, Giacomo Puccini, Francesco Cilea, Umberto Giordano), exotizmus v opere 19. storočia (Bizet, Saint-Saens, Massenet), hudobná dráma (Wagner: Der Ring des Nibelungen), opereta (Jacques Offenbach, Johann Strauss Syn, atď.).

Scénografia

- Kostým a veľká divadelná reforma.
- Od štandardných typov k charakterovému a historicky pravdivému divadlu. Zmena hereckej práce, význam režiséra.
- Dobové vedecké výskumy a divadlo: ruské a francúzske divadlo, Meiningen, syntéza Richarda Wagnera.
- Reformy javiska: od portálového javiska k adaptáciám k novoalžbetínskym a arénovým.
- Inscenácia ako jednotné umelecké dielo. Popretie predmetnosti javiska, imaginácia namiesto ilustratívnosti a iluzívnosti (v teoretickej a umeleckej práci A. Appiu a E. C. Craiga).

Odievanie:

- Prelínanie rokokovej tradície s nastupujúcim klasicistickým spôsobom odievania. (dvorský rokokový štýl, progresívny meštiansky klasicistický štýl).
- Sociálne zmeny, vplyv ideí francúzskej buržoáznej revolúcie na odievanie, zrod občianskej spoločnosti.
- Klasicizmus a Empír: siluety. Počiatky formovania detského odevu. Nové názory na odievanie.
- Vplyv romantizmu a biedermeiera na odievanie. Historizmy v odievaní.
- Univerzalizácia módy: módna tlač, módne obchody, módna reklama.
- Priemyselná revolúcia a jej vplyv na textilnú výrobu.
- Vývoj pánskeho odevu.
- Národné odevy pod vplyvom emancipačných snáh národov v Európe. Slovenský národný odev alebo odev na ľudový štýl.

Tradičná kultúra

- Remeselníci v meste a na dedine.
- Poľnohospodárska a pastierska vrstva.
- Mestský proletariát, robotnícka trieda.
- Sociálny status a kultúra každodenného života: odievanie, mobiliár.
- Determinácia stavebnej kultúry geografickým prostredím: severská, stredoeurópska a južanská tradícia.
- Rezídua slohových vplyvov v ľudovej kultúre: pozostatky štýlových znakov v ľudovej kultúre (tradičná kultúra ovplyvnená gotikou, renesanciou, barokom, empírom, secesiou).
- Symboly v rámci tradičnej kultúry: kríže, kvety, zvieratá, etc.

14. Umelecké štýly 1. polovice 19. storočia

- Zrodenie modernej doby: úvod do problematiky umenia 19. storočia, umelecké trendy (klasicizmus, romantizmus, historizmus, biedermeier, realizmus, impresionizmus atď.).

Architektúra

- Klasicizmus, historizmus a záhradná architektúra (Dolná Krupá, Betliar atď.) a fenomén verejného parku.
- Reakcia na Slovenku (Dolná Krupá, Topoľčianky, Betliar, Krásnohorské Podhradie atď.)
- Fenomén svetových výstav, nové technológie (železo, sklo), architektúra a priemyselná revolúcia.

Sochárstvo

- Tradícia (Henri Chapu, Albert Bartholomé, Frédéric Bartholdi) a inovácia (Auguste Rodin), akademické sochárstvo verzus zrod moderného sochárstva.
- Rodin a zrod moderného sochárstva (Rosso, Degas, Renoir, Gauguin atď.).
- Portrét, pamätníková tvorba, fontány (Tilgner, Stróbl).

Maliarstvo

- Historizmus a neoklasicizmus (David, Adam Oeser).
- Romantické maliarstvo vo Francúzku (Eugène Delacroix, Théodore Géricault) a na Slovenku (Gustáv Keleti, Karol Tibély, Karol Vondrák).
- Biedermeir (Spitzweg, Ferdinand von Lutgedorff, Friedrich von Amerling, Jozef Czuczuk, Florián Klimkovič).
- Krajinomal'ba v 19. storočí (barbizonská škola, Corot, Manet, Monet, impresionisti, Medňanský).

Hudobná kultúra:

- Pieseň (Franz Schubert, Robert Schumann), symfonická báseň (Hector Berlioz, Franz Liszt), symfónia (Luwig van Beethoven, Hector Berlioz, Johannes Brahms, Anton Bruckner, Franz Schubert, Robert Schumann, Felix Mendelssohn, Gustav Mahler atď.), symfónia s vokálnym partom (Beethoven, Mendelssohn, Mahler atď.), scénické oratórium (Berlioz, Claude Debussy),
- nemecká romantická opera (Carl Maria von Weber, Richard Wagner), talianska melodramma (Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Giuseppe Verdi, Arrigo Boito, Amilchare Ponchielli), verismo (Pietro Mascagni, Ruggero Leoncavallo, Giacomo Puccini, Francesco Cilea, Umberto Giordano), exotizmus v opere 19. storočia (Bizet, Saint-Saens, Massenet), hudobná dráma (Wagner: Der Ring des Nibelungen), opereta (Jacques Offenbach, Johann Strauss Syn, atď.).

Scénografia

- Kostým a veľká divadelná reforma.
- Od štandardných typov k charakterovému a historicky pravdivému divadlu. Zmena hereckej práce, význam režiséra.
- Dobové vedecké výskumy a divadlo: ruské a francúzske divadlo, Meiningen, syntéza Richarda Wagnera.
- Reformy javiska: od portálového javiska k adaptáciám k novoalžbetínskym a arénovým.
- Inscenácia ako jednotné umelecké dielo. Popretie predmetnosti javiska, imaginácia namiesto ilustratívnosti a iluzívnosti (v teoretickej

a umeleckej práci A. Appiu a E. C. Craiga).

Odievanie:

- Empír: siluety a odevné súčiastky. Počiatky formovania detského odevu.
- Univerzalizácia módy: módna tlač, módne obchody, módna reklama.
- Sociálne zmeny, vplyv ideí francúzskej buržoáznej revolúcie na odievanie, zrod občianskej spoločnosti.
- 19. storočie a dynamizmus odevných zmien: odevné siluety Romantizmu (1820-1840).
- Odevná etiketa.
- Historizmy v odievaní.
- Priemyselná revolúcia a jej vplyv na textilnú výrobu.
- Vývoj pánskeho odevu a ustálenie pánskych odevných typov.
- Národné odevy pod vplyvom emancipačných snáh národov v Európe. Slovenský národný odev alebo odev na ľudový štýl.

Tradičná kultúra

- Remeselníci v meste a na dedine.
- Poľnohospodárska a pastierska vrstva.
- Mestský proletariát, robotnícka trieda.
- Sociálny status a kultúra každodenného života: odievanie, mobiliár.
- Determinácia stavebnej kultúry geografickým prostredím: severská, stredoeurópska a južanská tradícia.
- Rezídua slohových vplyvov v ľudovej kultúre: pozostatky štýlových znakov v ľudovej kultúre (tradičná kultúra ovplyvnená gotikou, renesanciou, barokom, empírom, secesiou).
- Symboly v rámci tradičnej kultúry: kríže, kvety, zvieratá, etc.

15. Umelecké štýly 2. polovice 19. storočia

Architektúra

- Fenomén svetových výstav, nové technológie (železo, sklo), architektúra a priemyselná revolúcia.

Sochárstvo

- Tradícia (Henri Chapu, Albert Bartholomé, Frédéric Bartholdi) a inovácia (Auguste Rodin), akademické sochárstvo verzus zrod moderného sochárstva.
- Rodin a zrod moderného sochárstva (Rosso, Degas, Renoir, Gauguin atď.).
- Portrét, pamätníková tvorba, fontány (Tilgner, Stróbl).

Maliarstvo

- Krajinomal'ba v 19. storočí (barbizonská škola, Corot, Manet, Monet, impresionisti, Medňanský).
- Optické inovácie v umení 19. storočí: fotografia (Nadar) a impresionizmus (Claude Monet, Camille Pissarro, Alfred Sisley, Edgar Degas, Auguste Renoir atď.).
- Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus (Paul Cézanne, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Georges Seurat), neoimpresionizmus (Georges Seurat, Paul Signac).
- Luminizmus (Ladislav Medňanský).
- Ladislav Medňanský, Dominik Skutecký
- Symbolizmus a secesia (vegetabilný a zoomorfný ornament).

Hudobná kultúra:

- Pieseň (Franz Schubert, Robert Schumann), symfonická báseň (Hector Berlioz, Franz Liszt), symfónia (Ludwig van Beethoven, Hector Berlioz, Johannes Brahms, Anton Bruckner, Franz Schubert, Robert Schumann, Felix Mendelssohn, Gustav Mahler atď.), symfónia s vokálnym partom (Beethoven, Mendelssohn, Mahler atď.), scénické oratórium (Berlioz, Claude Debussy),
- nemecká romantická opera (Carl Maria von Weber, Richard Wagner), talianska melodramma (Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Giuseppe Verdi, Arrigo Boito, Amilcare Ponchielli), verismo (Pietro Mascagni, Ruggero Leoncavallo, Giacomo Puccini, Francesco Cilea, Umberto Giordano), exotizmus v opere 19. storočia (Bizet, Saint-Saens, Massenet), hudobná dráma (Wagner: Der Ring des Nibelungen),

opereta (Jacques Offenbach, Johann Strauss Syn, atď.).

Scénografia

- Kostým a veľká divadelná reforma.
- Od štandardných typov k charakterovému a historicky pravdivému divadlu. Zmena hereckej práce, význam režiséra.
- Dobové vedecké výskumy a divadlo: ruské a francúzske divadlo, Meiningen, syntéza Richarda Wagnera.
- Reformy javiska: od portálového javiska k adaptáciám k novoalžbetínskym a arénovým.
- Inscenácia ako jednotné umelecké dielo. Popretie predmetnosti javiska, imaginácia namiesto ilustratívnosti a iluzívnosti (v teoretickej a umeleckej práci A. Appiu a E. C. Craiga).

Odievanie:

- 19. storočie a dynamizmus odevných zmien: odevné siluety Druhé rokoko (1850-1860), Turnýra (1880-1890), Secesia (1890-1918).
- Univerzalizácia módy: módna tlač, módné obchody, módna reklama.
- Odevná etiketa.
- Historizmy v odievaní.
- Priemyselná revolúcia a jej vplyv na textilnú výrobu.
- Vznik haute-couture.
- Vývoj pánskeho odevu a ustálenie pánskych odevných typov.
- Národné odevy pod vplyvom emancipačných snáh národov v Európe. Slovenský národný odev alebo odev na ľudový štýl.
- Ručná výroba verzus priemyselná výroba. Priemyselná revolúcia a jej dosah na textilníctvo a odievanie. Hnutia podporujúce ručnú výrobu, návrat k remeslu: Art and Crafts, Haute couture, Wiener Werkstätte, (Izabella, Lipa).

Tradičná kultúra

- Remeselníci v meste a na dedine.
- Poľnohospodárska a pastierska vrstva.
- Mestský proletariát, robotnícka trieda.

- Sociálny status a kultúra každodenného života: odievanie, mobiliár.
- Determinácia stavebnej kultúry geografickým prostredím: severská, stredoeurópska a južanská tradícia.
- Rezídua slohových vplyvov v ľudovej kultúre: pozostatky štýlových znakov v ľudovej kultúre (tradičná kultúra ovplyvnená gotikou, renesanciou, barokom, empírom, secesiou).
- Symboly v rámci tradičnej kultúry: kríže, kvety, zvieratá, etc.

16. Realizmus a impresionizmus

Sochárstvo

- Tradícia (Henri Chapu, Albert Bartholomé, Frédéric Bartholdi) a inovácia (Auguste Rodin), akademické sochárstvo verzus zrod moderného sochárstva.
- Rodin a zrod moderného sochárstva (Rosso, Degas, Renoir, Gauguin atď.).
- Portrét, pamätníková tvorba, fontány (Tilgner, Stróbl).

Maliarstvo

- Krajinomal'ba v 19. storočí (barbizonská škola, Corot, Manet, Monet, impresionisti, Medňanský).
- Optické inovácia v umení 19. storočí: fotografia (Nadar) a impresionizmus (Claude Monet, Camille Pissarro, Alfred Sisley, Edgar Degas, Auguste Renoir atď.).
- Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus (Paul Cézanne, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Georges Seurat), neoimpresionizmus (Georges Seurat, Paul Signac).
- Luminizmus (Ladislav Medňanský).
- Portrétna mal'ba 18. a 19. storočia (Johann Jakob Stunder, Ján Rombauer, Františke Kolář, Jozef Božetech Klemens, Peter Michal Bohúň).
- Ladislav Medňanský, Dominik Skutecký
- Symbolizmus a secesia (vegetabilný a zoomorfný ornament).

17. Umenie okolo roku 1900

Architektúra

- nové technológie (železo, sklo), architektúra a priemyselná revolúcia.
- Secesia a reakcie na ňu

Sochárstvo

- Rodin a zrod moderného sochárstva (Rosso, Degas, Renoir, Gauguin atď.).
- Portrét, pamätníková tvorba, fontány (Tilgner, Stróbl).

Maliarstvo

- Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus (Paul Cézanne, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Georges Seurat), neoimpresionizmus (Georges Seurat, Paul Signac).
- Luminizmus (Ladislav Medňanský).
- Ladislav Medňanský, Dominik Skutecký
- Symbolizmus a secesia (vegetabilný a zoomorfný ornament).

Scénografia

- Kostým a veľká divadelná reforma.
- Od štandardných typov k charakterovému a historicky pravdivému divadlu. Zmena hereckej práce, význam režiséra.
- Dobové vedecké výskumy a divadlo: ruské a francúzske divadlo, Meiningen, syntéza Richarda Wagnera.
- Reformy javiska: od portálového javiska k adaptáciám k novoalžbetínskym a arénovým.
- Inscenácia ako jednotné umelecké dielo. Popretie predmetnosti javiska, imaginácia namiesto ilustratívnosti a iluzívnosti (v teoretickej a umeleckej práci A. Appia a E. C. Craiga).

Odievanie:

- Secesné odevné siluety (1890-1918).
- Odevná etiketa.

- Historizmus a japonizmus v odievaní.
- Priemyselná revolúcia a jej vplyv na textilnú výrobu.
- Vývoj pánskeho odevu a ustálenie pánskych odevných typov.
- Národné odevy pod vplyvom emancipačných snáh národov v Európe. Slovenský národný odev alebo odev na ľudový štýl.
- Ručná výroba verzus priemyselná výroba. Hnutia podporujúce ručnú výrobu, návrat k remeslu: Art and Crafts, Haute couture, Wiener Werkstätte, (Izabella, Lipa).

Tradičná kultúra

- Remeselníci v meste a na dedine.
- Poľnohospodárska a pastierska vrstva.
- Mestský proletariát, robotnícka trieda.
- Sociálny status a kultúra každodenného života: odievanie, mobiliár.
- Determinácia stavebnej kultúry geografickým prostredím: severská, stredoeurópska a južanská tradícia.
- Rezídua slohových vplyvov v ľudovej kultúre: pozostatky štýlových znakov v ľudovej kultúre (tradičná kultúra ovplyvnená gotikou, renesanciou, barokom, empírom, secesiou).
- Symboly v rámci tradičnej kultúry: kríže, kvety, zvieratá, etc.

18. Výtvarná moderna 1. polovice 20. storočia

- Úvod do problematiky umenia prvej polovice 20. storočia, rozchod s tradíciou.
- -izmy 19. a 20. storočia, ich význam, možnosti klasifikácie a význam.
- Druhé zrodienie modernej doby? - technológie a technika a výtvarné umenie.

Architektúra

- Zdroje modernej architektúry.
- Architektúra 20. storočia (purizmus, empirizmus, synkretizmus).
- Priemyselný dizajn.

Maliarstvo a sochárstvo (Od tradície k moderne)

- Expresionistické tendencie (1885-1930): expresionizmus, fauvizmus, Die Brucke, syntetický expresionizmus
- Kubizmus (1907-1915): prekubizmus, analytický kubizmus, koláž, syntetický kubizmus, orfistický kubizmus, kubistická plastika; Georges Braque, Pablo Picasso
- Dadaistické hnutie (1916-1971): dadaizmus (Zurich, New York, Berlín), neodadaizmus, taliansky futurizmus
- Surrealizmus: pittura metafisica, manifest surrealizmu, psychický automatizmus, paranoická kritika ducha, mýtický surrealizmus, fantazijný surrealizmus.
- Parížska škola: Modigliani, Chagall atď.
- Koniec tradície: zdroj abstrakcie. Ruská avantgarda (rajonizmus, suprematizmus, K. Malevič), Kandinskij, Mondrian a neoplasticismus.
- Geometrická abstrakcia, štrukturálna abstrakcia, abstraktný expresionizmus atď.
- Rôzne cesty sochárstva 20. storočia: Constantin Brâncuși, Aristide Maillol, Henry Moore, Alberto Giacometti atď.
- Nová figurácia: pop-art, minimalizmus atď.
- Umenie a totalita: Druhá svetová vojna a povojnové obdobie (Nemecko, Taliansko, ZSSR a Východný blok)
- Naivné umenie.

Hudobná kultúra

- Cesty opery 20. storočia:
  - Giacomo Puccini, Umberto Giordano, Francesco Cilea, Pietro Mascagni
  - Claude Debussy, Richard Strauss,
  - Arnold Schönberg, Benjamin Britten, Kurt Weill
  - Folklórne tendencie v opere 20. storočia: Béla Bartók, Leoš Janáček, atď.
  - minimalizmus v opere (Glass atď.)

Scénografia:

- Ruská a sovietska divadelná revolúcia.
- Ruský balet a parížska škola.
- Bauhaus a funkcionalistické divadlo.

- Ideálne projekty totálne premenlivých divadelných priestorov (Gropius-Piscator, Mejerchold, BArchin, Molnar, Kiesler) a súčasné realizácie a adaptácie.
- Expresionizmus a konštruktivizmus ako určujúce tendencie v scénografii medzi vojnami.
- Moderná technika a jej podnety pre scénografiu.
- Nová vecnosť. Návrat k realite rôznych poetík (neorealizmus, poetizmus, folklorizmus, neoklasicizmus).
- Redukcia výtvarnej štylizácie (Brecht, Cartel, Piscator, akčná scénografia).
- Hnutie masového divadla na začiatku 20. storočia a dnes.
- Divadlo prežívania a spoluúčasti (Living Theatre, Grotowski, Barba, Artaud a iní).

Odievanie:

- Vojny 20. storočia – katalyzátory spoločnosti: odievanie v období vojen, zmeny v odievaní po vojnách.
- Medzivojnové odevné siluety: dvadsiate a tridsiate roky.
- Paradoxy odievania v období druhej svetovej vojny. Silueta 40. rokov 20. storočia. Arizácia a jej vplyv na európske textilníctvo a odevnú výrobu.
- Výtvarná avantgarda a jej vplyv na odevnú a textilnú tvorbu.
- Art deco, folklorizmus a exotizmus.
- Vplyv filmu na odievanie.

Tradičná kultúra

- „Amerikáni“ – prvé murované domy na dedinách.

19. Umenie po roku 1945 (v roku 2018 otázka na štátniciach nie je)

Odievanie

- Nové materiály vo výrobe odevov 20. storočia.
- Odievanie v povojnovej Európe na „Západe“ (50., 60., 70. a 80. roky): vznik subkultúr, haute-couture, prêt-à-porter, vplyv výtvarných hnutí na odievanie, športové odevy a och vplyv na módu. Film a móda.

- Špecifiká odievania socialistickom bloku:
  - politické: centralizácia riadenia a výroby;
  - sociálne: modernizácia vidieka, polokroj; idealizácia západu, kreativita – domácka výroba odevov.

20. Umelecké trendy po roku 1990(v roku 2018 otázka na štátniciach nie je)

Verzia: Bratislava 10. 4. 2018, PhDr. Tomáš Surý, ArtD., v. r.